

Entre la cimentera i el cementiri

El títol que encapçala –potser original, però gens espontani– ens acota i ens acostava a un espai ben precís de la nostra geografia local. Soc conscient que el joc de paraules convida poc a tirar coets o a l’engrescament. El binomi en qüestió ens situa –com el lector haurà endevinat– al barri del Tacó. Per aquells que tenen una edat, sense prejudicis ni mal intencions, la popular Murcia Xica. Insisteixo en que la dualitat pot semblar una condemna determinista, com la de trobar-se entre l’espasa i la paret. Res més lluny, però. Aquest és, precisament, un cant a l’esperança i a l’optimisme.

Vilanova se’ns ha fet gran, molt gran. Avui ja no és la vila compacta, homogènia, unívoca, ... única !. Vilanova i la Geltrú contempla i aixopluga moltes Vilanoves, i tots tenim la nostra. S’han creat nous eixos, nous barris, noves centralitats. Que cadascú li digui com vulgui. Ara, tots podem viure a la nostra particular parcel·la vilageltrunenca, prescindint d’altres Vilanoves. Això vol dir que podem viure-hi tranquil·lament ignorant altres parts del tot, altres peces del conjunt, es diguin barris, eixamples o apèndix que , per a res, formen part de la nostra quotidianitat. És en aquestes circumstàncies que es reforça la necessitat de cohesionar-nos urbanísticament, socialment ...; políticament, en definitiva. Ens cal, doncs, defensar el principi de comunitat més enllà del bocí de territori que haguem triat o que ens hagi tocat de viure. Hi ha dos espais – aquí hom pot triar lliurement– que jo percebo com a especialment emblemàtics del que pretenc dir. Son fragments del trencadís urbà que em semblen un bon observatori de l’evolució i la convivència vilatana. El primer, com ja he avançat, és el barri del Tacó. Un segon sector, més modest, és el carrer de Conxita Soler, el popular “carrer nou” de baix-mar. Un carrer identificat per l’arreglament d’una colla de cases de planta

baixa i dos pisos aixecades el segle XIX com a habitatges dels treballadors de la fàbrica de Mar de Josep Ferrer i Vidal.

Edificacions que han viscut l'alternança de tota mena de moviments migratoris. Si en origen hi habitaren treballadors del tèxtil, molts d'ells vinguts de les comarques centrals, més endavant n'agafaren el relleu els mariners arribats de les terres de l'Ebre -especialment *caleros*- que, en la diversitat, convisqueren amb altres famílies de classe obrera. Anys a venir, el carrer veuria arribar mariners i altres treballadors de diferents indrets de la península, especialment murcians i andalusos. Avui, aquells habitatges concentren una important població d'origen magrebí o llatinoamericà. Son els signes dels temps. D'uns temps canviants, sempre sota el signe de l'acollida i la convivència. A l'equador del segle passat, lluny del "carrer nou", i més enllà d'on la ciutat deixava de ser-ho, un grapat de barraques i hortets van començar a dibuixar allò que aviat es coneixeria com la Murcia Xica. Així fou batejat popularment, també, el barri de La Torrassa de l'Hospitalet. Paradoxalment, la Murcia Xica era, sense saber-ho, filla d'aquella mitificada Havana Xica. No en va, les fàbriques que convertiren Vilanova en terra d'oportunitats eren una derivada de l'antic comerç amb Amèrica. Personalment, la barriada del Tacó se'm presenta com un espai simpàtic. Cada dia hi passo diversos cops i hi visualitzo estampes pròpies de poble, fins i tot d'altres temps. No se m'escapa que en aquest espai, la integració, la cohesió, la multiculturalitat, i altres elements de socialització, es posen a prova cada dia. Res ha estat fàcil, com posa de manifest el text *Tacó amb mirada pròpia* de Laura Marín. El veïnatge del Griffi els va obligar a conviure amb la pols i les servituds pròpies d'una fàbrica cimentera com aquesta. De ben segur que queden moltes coses a fer i a millorar, però avui, crec que el Tacó és un bon exemple de integració. A mitjans de segle passat Vilanova va tenir uns índex de creixement que superaven els de la mitjana catalana. Posaven en evidència allò que sempre hem estat, terra

d'acollida i d'oportunitats. També els meus avantpassats apostaren per aquesta ciutat. Des de l'avi del meu avi que es despenjà de Ripoll a la primera meitat del XIX per aprofitar els beneficis de la indústria cotonera, fins uns altres que arribaren de les castigades terres de l'Ebre -*caleros*, per més senyes- buscant millors pesqueres. Per banda de mare els avis arribaren de la comarca dels Ports -al País Valencià-, per guanyar-se la vida a les obres del pantà de Foix i més tard a Vallcarca. Aquest altra cimentera fou, precisament, l'origen del barri de les Roquetes del Garraf, un nou espai veí nascut de la immigració. Fins aquí, res de nou, res que pugui semblar estrany a la majoria dels actuals vilanovins i vilanovines.

Amb més o menys èxit la ciutat s'ha anat fent gran i ha calgut sortejar moments difícils com l'actual. L'equilibri i la cohesió social i territorial ha estat una prioritat dels ajuntaments democràtics. En el seu moment va caldre integrar i adequar moltes urbanitzacions periurbanes deixades de la mà de Déu. Avui, des de la institució municipal es dona suport i ajut a centenars de famílies vilanovines que ho necessiten. Aquesta és una acció que llueix poc i que destorba altres intervencions potser més mediàtiques. Però calia fer-ho, i des de l'Ajuntament i altres administracions hi han abocat no pocs recursos. Personalment, crec que tot això s'hauria d'haver explicat més i millor. Hi ha vegades que també cal saber fer proselitisme, sobretot per neutralitzar molta demagògia de curta volada. En els darrers anys les organitzacions i moviments de voluntaris, amb gent de tota condició i a favor de tota causa, s'han multiplicat. Vilanova i la Geltrú és un magnífic exemple que ens ha d'engrescar. Crec que hi ha motius per a ser optimistes. Aquí no vull parlar de satisfacció. El que en el futur passi al barri del Tacó o al carrer de Conxita Soler, paradigmes d'una crisi extrema i desconcertant d'efecte viral, determinarà quina mena de futur ens espera com a comunitat. D'aquesta trencadissa que fa massa temps que dura haurem de sortir-nos-en tots plegats. Aquells que quedin enrere seran l'expressió de la nostra vergonya i

fracàs. No ens calen nous adoctrinaments de discurs transgressor i escumejant, ni profetes oportunistes de la darrera fornada, ni regeneradors de consciències ben enllustrats. Ara ens calen més que mai les fórmules de sempre. Allò que hem demostrat tantes vegades i que sabem que funciona: capacitat de treball, generositat, honestedat, voluntarisme ... Reinventar-nos ?. El just i necessari per adaptar-nos a un mon canviant; però sense renunciar a l'experiència i l'esforç que ens ha dut fins aquí. Voler fer net de tot plegat seria un greuge imperdonable per a tots aquells que fa molts anys que treballen per a fer una societat més justa, noble i amb igualtat d'oportunitats. Perquè la ciutat que volem, la Vilanova que desitgem, es fa des de la Casa de la Vila, però també des de les entitats, les associacions i les individualitats de tota mena que cada dia treballen per fer una ciutat millor, i on mai més ningú hagi de triar entre l'espasa i la paret.

Albert Tubau

(Article publicat al Diari de Vilanova el 17 de juliol de 2015)